UZBEKISTAN'S COOPERATION WITH INTERNATIONAL ORGANIZATIONS

Baxtiyarova Hilola Diyor qizi
Student, Uzbekistan State University of World Languages
E-mail: ychvvccc@gmail.com

Abstract

This article analyzes the cooperation of the Republic of Uzbekistan with leading international and regional organizations. It examines the country's activities within the framework of the United Nations (UN), the Shanghai Cooperation Organization (SCO), the Commonwealth of Independent States (CIS), the Organization of Turkic States (OTS), and other institutions, highlighting Uzbekistan's role in the international arena.

Keywords

Uzbekistan, international organizations, United Nations (UN), Shanghai Cooperation Organization (SCO), Commonwealth of Independent States (CIS), foreign policy, multilateral diplomacy, cooperation.

O‘ZBEKISTONNING XALQARO TASHKILOTLAR BILAN HAMKORLIGI

O‘zbekiston davlat jahon tillari universiteti talabasi
Baxtiyarova Hilola Diyor qizi
ychvvccc@gmail.com

Annotatsiya: Maqolada O‘zbekiston Respublikasining yetakchi xalqaro va mintaqaviy tashkilotlar bilan hamkorligi tahlil qilinadi. BMT, ShHT, MDH, Turkiy davlatlar tashkiloti va boshqa tuzilmalar doirasidagi faoliyat hamda mamlakatning xalqaro maydonda tutgan o‘rni yoritiladi.

Kalit so‘zlar: *O‘zbekiston, xalqaro tashkilotlar, BMT, ShHT, MDH, tashqi siyosat, ko‘p tomonlama diplomatiya, hamkorlik.*

Kirish. Mustaqillikka erishganidan so‘ng O‘zbekiston jahon hamjamiyatining to‘la huquqli a’zosiga aylandi va faol tashqi siyosat yuritishni boshladi. Xalqaro tashkilotlar bilan hamkorlik mamlakatimiz tashqi siyosatining ustuvor yo‘nalishlaridan biridir, chunki bu hamkorlik davlat manfaatlarini himoya qilish va xalqaro maydonda obro‘ qozonishning samarali vositasidir.

So‘nggi yillarda O‘zbekistonning tashqi siyosati yangi bosqichga ko‘tarildi. ‘Ochiq, amaliy va konstruktiv’ tashqi siyosat tamoyiliga asoslangan holda, mamlakatimiz ham mintaqaviy, ham global tashkilotlar bilan munosabatlarni jadal rivojlantirmoqda.

O‘zbekiston va Birlashgan Millatlar Tashkiloti. O‘zbekiston 1992-yil 2-martda BMTga a’zo bo‘ldi. Shu kundan boshlab mamlakatimiz tashkilotning ko‘plab ixtisoslashgan muassasalari – YUNESKO, JSST, XMT, YUNISEF va boshqalar bilan samarali hamkorlik qilib kelmoqda. O‘zbekiston BMT minbaridan turib bir qator global ahamiyatga molik tashabbuslar bilan chiqdi.

Jumladan, Orol dengizi muammosini hal etish, Afg‘onistondagi vaziyatni barqarorlashtirish, yoshlar huquqlarini himoya qilish bo‘yicha tashabbuslar BMT tomonidan qo‘llab-quvvatlandi. O‘zbekiston tashabbusi bilan Orol bo‘yi mintaqasi uchun maxsus ishonch jamg‘armasi tashkil etildi va bir nechta rezolyutsiyalar qabul qilindi.

Shanxay Hamkorlik Tashkiloti (ShHT). O‘zbekiston Shanxay Hamkorlik Tashkilotining asoschi a’zolaridan biri hisoblanadi. Bu tashkilot xavfsizlik, iqtisodiy hamkorlik va madaniy-gumanitar aloqalarni rivojlantirishga qaratilgan. ShHT doirasida terrorizm, separatizm va ekstremizmga qarshi kurash, hududiy barqarorlikni ta’minlash masalalariga katta e’tibor beriladi.

2022-yilda Samarqandda o‘tkazilgan ShHT sammiti tashkilot tarixida muhim voqea bo‘ldi. Sammit doirasida bir qator muhim hujjatlar imzolandi va O‘zbekistonning mintaqaviy yetakchi sifatidagi mavqei mustahkamlandi.

ShHT doirasidagi iqtisodiy hamkorlik ham jadal rivojlanmoqda. Tashkilot a’zolari o‘rtasida savdo aylanmasini oshirish, transport koridorlarini rivojlantirish va investitsiya loyihalarini amalga oshirish bo‘yicha keng ko‘lamli ishlar olib borilmoqda. O‘zbekiston bu jarayonlarda faol ishtirok etib, o‘z mahsulotlari uchun yangi bozorlarga chiqish imkoniyatiga ega bo‘lmoqda.

Mustaqil Davlatlar Hamdo‘stligi va boshqa tuzilmalar. O‘zbekiston Mustaqil Davlatlar Hamdo‘stligi (MDH) doirasida ham faol ishtirok etadi. Bu tashkilot sobiq Ittifoq davlatlari o‘rtasidagi iqtisodiy, savdo va madaniy aloqalarni saqlab qolish va rivojlantirishga xizmat qiladi. O‘zbekiston MDH erkin savdo zonasi kelishuvida ishtirok etadi.

Shuningdek, mamlakatimiz Turkiy davlatlar tashkiloti, Iqtisodiy hamkorlik tashkiloti (EKO), Islom hamkorlik tashkiloti (IHT) kabi nufuzli tuzilmalar bilan ham faol hamkorlik qiladi. Bu tashkilotlar doirasida iqtisodiy, madaniy va diniy-ma’naviy aloqalar mustahkamlanmoqda.

Turkiy davlatlar tashkiloti doirasida umumiy til, tarix va madaniyatga ega xalqlar o‘rtasidagi hamkorlik yangi bosqichga ko‘tarildi. Mamlakatimiz bu tashkilot doirasida iqtisodiy integratsiya, ta’lim va madaniyat sohalaridagi loyihalarni faol qo‘llab-quvvatlamoqda. Bunday ko‘p tomonlama hamkorlik O‘zbekistonning xalqaro maydondagi do‘stona aloqalar doirasini kengaytiradi.

Iqtisodiy va moliyaviy tashkilotlar bilan hamkorlik. O‘zbekiston Jahon banki, Xalqaro valyuta jamg‘armasi, Osiyo taraqqiyot banki, Yevropa tiklanish va taraqqiyot banki kabi yirik moliyaviy institutlar bilan keng ko‘lamli hamkorlik olib bormoqda. Bu

tashkilotlar mamlakatimizdagi islohotlarni qo‘llab-quvvatlamoqda, yirik infratuzilma loyihalarini moliyalashtirmoqda.

Hozirgi kunda O‘zbekiston Jahon savdo tashkilotiga (JST) a’zo bo‘lish yuzasidan muzokaralar olib bormoqda. JSTga a’zolik mamlakatimizning jahon savdo tizimiga to‘liq integratsiyalashuviga xizmat qiladi.

Hamkorlikning ahamiyati va istiqbollari. Xalqaro tashkilotlar bilan hamkorlik O‘zbekistonga bir qancha imkoniyatlar yaratadi: xalqaro maydonda manfaatlarni himoya qilish, ilg‘or tajriba va texnologiyalarni o‘zlashtirish, investitsiyalar jalb etish hamda global muammolarni hal etishda ishtirok etish. Bu hamkorlik mamlakat imijini yuksaltiradi va uning xalqaro nufuzini oshiradi.

Kelajakda O‘zbekiston ko‘p tomonlama diplomatiyani yanada faollashtirib, xalqaro tashkilotlardagi ishtirokini chuqurlashtirishi kutilmoqda. Bu esa mamlakatimizning barqaror rivojlanishi va jahon hamjamiyatidagi munosib o‘rnini mustahkamlashga xizmat qiladi.

Xulosa. O‘zbekistonning xalqaro tashkilotlar bilan hamkorligi mamlakat tashqi siyosatining muhim va samarali yo‘nalishidir. BMT, ShHT, MDH va boshqa nufuzli tuzilmalar bilan munosabatlar mamlakatimizning xavfsizligi, iqtisodiy taraqqiyoti va xalqaro obro‘-e’tiborini ta’minlashga xizmat qilmoqda.

Ochiq va konstruktiv tashqi siyosat yuritayotgan O‘zbekiston kelajakda ham ko‘p tomonlama hamkorlikni rivojlantirib, jahon hamjamiyatining faol va mas’uliyatli a’zosi sifatidagi mavqeini mustahkamlab boradi.

Foydalanilgan adabiyotlar ro’yxati

1. Mirziyoyev Sh.M. Yangi O‘zbekiston taraqqiyot strategiyasi. – Toshkent, 2022.
2. O‘zbekiston Respublikasining tashqi siyosati konsepsiyasi.
3. O‘zbekiston Respublikasi Tashqi ishlar vazirligi rasmiy sayti: www.mfa.uz.
4. Xalqaro tashkilotlar: darslik. – Toshkent, 2021.